

ОТДЕЛ ЗА ВЪНШНИ ЦЪРКОВНИ ВРЪЗКИ
на Московската патриаршия

Митрополит Иларион: Църквата никога не натрапва на хората своето учение

На 9 октомври 2021 година в предаването «Църквата и светът», излъчващо се на канала «Русия 24» в събота и неделя, председателят на Отдела за външни църковни връзки на Московската Патриаршия Волоколамският митрополит Иларион отговори на въпросите на водещата Екатерина Грачова.

Е. Грачова: Здравейте! Това е времето на програмата «Църквата и светът» на телевизионния канал «Русия 24», където разговаряме с председателя на Отдела за външни църковни връзки на Московската Патриаршия Волоколамския митрополит Иларион. Здравейте, владико!

Митрополит Иларион: Здравейте, Екатерина! Здравейте, скъпи братя и сестри!

Е. Грачова: В Държавната Дума е внесен законопроект, който сваля забраната губернаторите да се избират за повече от два мандата поред и редица други инициативи. На първо място, запознат ли сте с този проект, чели ли сте за него в СМИ? По Ваше мнение, какви плюсове и какви подводни камъни може да крие в себе си проектът на този закон?

Митрополит Иларион: Главният подводен камък се състои в това, че когато човек много дълго е на власт в конкретен регион, той при желание може да вземе в свои ръце твърде много механизми, с чиято помощ в неговия регион и даже в неговото обкръжение може да процъфти корупцията. Главният плюс е, че ако това е талантлив ръководител, ако с негово участие, под неговото ръководство регионът успешно се развива, то защо той трябва непременно да си тръгне, ако работи добре, ако му позволява здравето и възрастта, ако той през многото години на своята дейност е доказал, че е пригоден за тази длъжност?

Аз смятам, че винаги могат да възникнат такива ситуации, когато този или онзи ръководител трябва да бъде снет от длъжност, но не е задължително това да зависи от срока на неговото пребиваване на тази длъжност. Ако ръководителят на този или друг регион не се справя, то него ще го снемат и преди края на мандата. Но ако работи добре, то защо е длъжен да си тръгне след като изтече този или онзи срок?

Е. Грачова: Министерството на културата на Руската Федерация отказа да издаде прокатно удостоверение на новия филм на Пол Верховен «Искушение», в който се разказва за италианска монахиня, живяла в епохата на Възраждането. Как смятате Вие, доколко е оправдано такова решение? Особено, ако имаме предвид, че всеки желаещ във всеки един момент може да гледа този филм в Интернет. Помня, когато цял ред скандали съпровождаха прожектирането на филма «Матильда», а това послужи само като допълнителна реклама за него.

Митрополит Иларион: Аз поддържам решението за отказ за издаване на прокатно удостоверение за този филм. А ако ще говорим, че тези, които поискат, ще гледат в Интернет, това, което поискат, то това се отнася и за порнографията, и за забранения контент. Това не означава, че цялата тази гадост и мерзост трябва да се излива по телевизията. Нека поне нашата руска телевизия е свободна от всичко това.

Ако говорим за съдържанието на филма, то аз не съм го гледал и не смятам да го правя. Не искам да се уподобявам на онези хора, които в съветско време казваха: Аз не съм чел Пастернак, но го осъждам. Аз не искам да съдя филм, който не съм гледал, но аз знам кой е неговият режисьор. Запознах се със сюжета на филма и мога да си представя, какво ще бъде това – ще бъде поредното оскверняване на християнството, монашеството, на християнската традиция въобще и Католическата Църква в частност. Аз не зная защо е нужно всичко това на нашия телевизионен зрител.

Господин Верховен е убеден атеист. Той е написал книжка за Исус Христос, в която доказва, че това не е бил Богочовек, а обикновен човек. Щом той се е хванал с религиозната тема, то е с единствена цел – създаване на поредния антирелигиозен филм.

Разбира се, мен, като монах ме засяга и този факт, че много често в западните филми монашеството се представя в изкривена светлина и особено женското монашество. Достатъчно е в която и да е търсачка да наберете думата «монахиня», и вие ще видите какво ще се изсипе в отговор на Вашето търсене. Преди всичко, ще излязат някакви мистични трилъри, където монахините се превръщат във вампири, където те се занимават със секс и така нататък. Тоест, самото понятие «монахиня» се подлага в западното кино на постоянно унижение, оскърбление и поругание. Затова, аз мисля, че колкото по-малко такива безобразия се показват по нашата руска телевизия, в нашите киносалони, толкова по-добре за всички нас.

Ние имаме много светли примери от реалния живот и реалните хора, които свидетелстват за това, какво е монашеството. Неотдавна нашата известна актриса, народната артистка на СССР Екатерина Василиева прие монашески постриг, в монашеството тя е инокиня Василиса. Попитайте я, какво е това монашество и какво означава монахиня. Попитайте я, дали би се радвала да гледа такъв филм в руски кинотеатър?..

Аз смятам, че нито тя, нито другите монахини, нито мнозинството от нашето население не биха се радвали. А тези, които искат да го гледат, разбира се, ще влязат в Интернет и ще гледат. Така, както и тези, които се интересуват от порнография намират начини.

Е. Грачова: В Китай забраниха на така наречените женствени мъже да се появяват по телевизията поради това, че техните женоподобни образи не приличат на образите на строителите на комунизма. Как Вие ще оцените това решение на китайските власти?

Митрополит Иларион: Аз никога не съм бил привърженик на комунистическата идеология: нито в съветско, нито в постсъветско време, и никога не съм криел своите възгледи за тази идеология. От друга страна, когато си спомняме нашето съветско минало, то виждаме, че много явления, тровещи нашия живот днес, тогава просто не съществуваха. Например, нямаше тази чудовищна безнравственост, която присъства в съвременните западни филми. Ние току що говорихме за това, във връзка с филма на Пол Верховен, който не получи у нас прокатно удостоверение.

Аз смятам, че властите на всяка страна преди всичко са длъжни да се грижат за своето население, в това число и за нравствеността. Ако има някакви «ценности», които държавата не желае да подкрепя, то тя има право да предприеме онези мерки, които ще препятстват налагането на тези така наречени «ценности». Това се отнася и за пропагандата на еднополовата любов, смяната на пола, трансгендерите и т. н. Мисля, че всичко това е еднакво чуждо както на китайския народ, така и на руския народ, затова ръководството на страната има право да предприема подобни мерки и ограничения.

Е. Грачова: Във Великобритания 33-годишната Стефани Тейлър успя самостоятелно да зачене дете с помощта на намерен в мобилно приложение донор – набор за оплождане, който тя купи от електронна платформа и видеоинструкции от YouTube. Майката е щастлива, бащата също заявява, че е готов да участва във възпитанието на детето, защото преди отдалеченото зачатие те са се срещали лично, пили са кафе. Навярно, като че ли е по-добре така, отколкото просто да се обърнем към банка за сперма, как смятате Вие?

Митрополит Иларион: Не мога да отговоря на Вашия въпрос, кое е по-доброто в случая. При отговора на такъв въпрос мога само да се ръководя от учението на Църквата, а Църквата учи еднозначно: процесът на раждането на дете трябва да бъде неразривно свързан със съпружеския живот на двама законни съпрузи, мъж и жена. Това е учение, върху което се гради благосъстоянието на хората, в това число и тяхното семейно щастие в продължение на векове.

Съвременната идеология на свободата без ограничения предполага, че може да се зачева, ражда и възпитава дете извън контекста на традиционното семейство. Затова сега се появяват така наречените еднополови семейства, дава им се право да осиновяват деца. Появяват се всякакви извратени методи за оплождане за да може детето да бъде заченато извън контекста на семейния живот. Църквата не може да се съгласи с това.

Но Църквата никога никому нищо не натрапва. Затова когато ни казват: защо се намесвате в тези въпроси, защо Вас въобще Ви интересува това, то ние се намесваме дотолкова, доколкото те засягат членовете на нашата Църква. Ние не искаме да натрапваме своето мнение на онези хора,

които не желаят да го чуят.

От друга страна, Църквата не може и да мълчи. Ако към нас се обръщат с въпрос, както Вие сега се обърнахте към мен с въпрос, аз излагам учението на Църквата. Това учение не подлежи на промяна, въпреки че се променя модата, стандартите. Съществува една нравствена база, духовно-нравствен код, който от наша гледна точка въобще е невъзможно да бъде променен. Ако се предприемат опити да бъде променен, то това в краткосрочна или дългосрочна перспектива ще доведе до трагични и необратими последици за цели нации. Засега много политици не го осъзнават. Засега, обхванати от лудостта на преследването на нови ценности, от лудостта на нравствената вседозволеност, те се грижат единствено да разрешават нови и нови отстъпления от общочовешкия нравствен стандарт. Надявам се, че все някога ще настъпи отрезвяване и тогава хората ще се обърнат назад и ще се замислят над това, което са сторили.

Е. Грачова: Владико, всички ние помним историята, която се случи в Киргизия, където над руско момче издевателстваха негови връстници поради това, че е руснак и православен. Нов инцидент от подобен род се случи в Ташкент, където 8-годишно руско момче беше пребито от три узбекски деца заради неговата националност. Местната полиция отказа да възбуди наказателно дело по този факт. Как Вие бихте коментирали такъв род инциденти?

Митрополит Иларион: Във всяка една такава ситуация е необходимо щателно разследване, какво точно се е случило. Често децата се карат помежду си, често се обиждат един друг. В това число, ако детето принадлежи към друга етническа или расова група, това се превръща в постоянен източник на обиди. Такова нещо може да се случи навсякъде.

Друг е въпросът дали държавата се грижи за осигуряване на международната, междуетническата и междурелигиозната стабилност. Доколкото аз зная, властите на Узбекистан обръщат голямо внимание на този фактор. Аз самият съм бил нееднократно в Узбекистан, съпровождал съм Светейшия Патриарх, когато той е посещавал тази страна, присъствал съм на неговите беседи с президента на Узбекистан. Много добре съм запознат с живота на епархията на Руската Православна Църква в Узбекистан. Аз виждам, че от страна на държавата се прави много за това, православните, живеещи в Узбекистан, да могат да продължат да живеят в мир и съгласие с местното население.

Надявам се, че този инцидент ще получи дължимата оценка и ще остане в паметта ни като единичен случай, не помрачаващ общата картина на международните, междуетническите и междурелигиозните отношения в Узбекистан.

Е. Грачова: Много Ви благодаря, владико, че отговорихте на нашите въпроси.

Митрополит Иларион: Благодаря, Екатерина.

Във втората част на предаването митрополит Иларион отговори на въпроси на телевизионните зрители, постъпили на сайта на програмата «Църквата и светът».

Въпрос: Владико Иларион, пояснете, моля Ви, в какво се състои смисъла на молитвата? Аз се моля и искам от Господа Бога нещо, но нищо не се случва. Дали се моля или не, нищо не се променя. Може би аз правя нещо не както трябва, неправилно се моля или искам нещо, което не е угодно Богу? А аз се моля за изцеление на болен, но колкото и да се моля, не му става по-леко.

Митрополит Иларион: В Евангелието има притча за досадната вдовица. За това, как една бедна вдовица ходила при съдията за да я защити, да реши нейното дело. Този съдия дълго не се съгласявал да се срещне с нея и да отговори на молбата и, но после си казал: тя няма да ме остави на мира, докато не удовлетвори нейната молба, затова ще направя това, за което ме моли. Ясно е защо съдията не е искал да откликне на молбите на вдовицата: очевидно, тя не е имала с какво да заплати или това, което тя е могла да му заплати не го е интересувало. Защо в края на краищата съдията откликнал? Защото тя му досаждала и той си казал: по-добре да се отърва от нея, отколкото тя да продължи да ме преследва.

От тази притча Исус Христос прави много интересен извод. Той казва: ако даже несправедният съдия постъпва по този начин, то как Вие можете да мислите, че Бог няма да откликне на Вашето прошение? Удивително е, че Христос сравнява Бога с несправедния съдия, но на практика Той използва начин за доказване на противното. Той напомня, че ако ние искаме да постигнем нещо от Бога, то трябва да се молим неотстъпно, без да се отказваме.

Но в същото време Той нееднократно напомня, че нашите прошения могат да не съответстват на Божията воля. Затова в молитвата «Отче наш», която Той Самият ни е завещал, ние произнасяме: «да будет воля Твоя». Това е най-важната молитва, с която ние сме длъжни да завършваме всички наши молитви. Както Сам Господ Иисус Христос в нощта преди Своя арест се е молил на Своя Отец: «Отче Мой, ако е възможно, нека Ме отмине тая чаша, обаче не както Аз искам, а както Ти» (Мат. 26.39). От една страна, Той по човешки моли да се избави от смъртта, ако това е възможно. А от друга, Той поверява Своята съдба на Бога Отца.

Въпрос: Уважаеми владико, кажете, моля Ви, как нашата Църква се отнася към хороскопите и зодиакалните знаци? Ако това е вредно увлечение, то защо? В какво се състои опасността за човек при общуване с гадателки и екстрасенси?

Митрополит Иларион: Увлечението по хороскопите е вредно, защото то е основано на лъжа. Хороскопите нямат никакво отношение към реалния човешки живот. Това, което се случва във Вашия реален живот, може да зависи от Вас, от околните, от различни обстоятелства, даже от времето, но то точно не зависи от зодиакалните знаци. Ако Вие се опитвате да построите своя ден или своята работна седмица на базата на това, което Ви препоръчва хороскопът, то Вие лъжете и себе си, и другите. Църквата винаги се е отнасяла към това отрицателно, защото в основата му, повтарям, лежи лъжа.

Защо не трябва да общуваме с гадателки и екстрасенси? На първо място, защото в абсолютното си мнозинство те са просто мошеници, които измъкват от Вас пари. На второ място, защото тези хора оперират със сили, чиято природа нито те самите, нито Вие осъзнавате. Вие никога не знаете, в какво се въвлечате, ако се срещате с гадателки. Преди всичко, Вие започвате да вярвате на всякакви предсказания. Те Ви смуцават и така попадате в зависимост от тези предсказания, от тези хора. Те започват да измъкват от Вас все повече и повече пари. Например, те Ви внушават, че някой Ви е урочасал. След това започват да Ви внушават, че могат да премахнат уроките. За всичко вземат пари. Вие попадате във финансово и психологическо робство, ставате роб на тези хора. Това е много страшно робство и страшна зависимост. Не дай Бог, човек да попадне в такава зависимост.

Въпрос: Преди няколко години мъжът ми почина, самоуби се – дълго боледува и не издържа. Не извършихме опело в църква. Неотдавна ми казаха, че въпреки че по църковните канони не се извършва опело на самоубийци, ако човекът го е направил именно заради тежка болест, то това е възможно. Доколко е вярна тази информация и мога ли да извърша опело сега?

Митрополит Иларион: Опело на самоубийци е възможно само в случай, ако човек се е самоубил в състояние на лудост, тоест не е знаел какво върши. В случая става дума не просто за тежко заболяване, а за тежко психическо заболяване. Ако това е медицински доказано, тогава може да се извърши опело в храма.

Бих искал да завърша предаването с думите на апостол Павел от посланието към евреите: «А без вяра не е възможно да се угоди Богу; защото оня, който дохожда при Бога, трябва да вярва, че Той съществува и награждава ония, които Го търсят.» (Евр. 11.6).

Желая Ви всичко най-добро. Пазете се, пазете своите близки, и Господ да ви пази всички.

Служба «Комуникация» на ОВЦС

Източник: <https://mospat.ru/bg/news/88222/>